

C/2025/6323

3.12.2025

Avizul Comitetului European al Regiunilor – Strategia „Uniunea competențelor”

(C/2025/6323)

Raportor:	Emil BOC (RO-PPE), primarul orașului Cluj-Napoca
Documente de referință:	Comunicarea Comisiei – Uniunea competențelor COM(2025) 90 final Un plan strategic pentru educația în domeniul STEM COM(2025) 89 final Planul de acțiune privind competențele de bază COM(2025) 88 final

RECOMANDĂRI POLITICE

COMITETUL EUROPEAN AL REGIUNILOR (COR)

Coeziune teritorială

1. subliniază că investițiile în competențe sunt fundamentale pentru competitivitatea, reziliența și coeziunea pe termen lung a Europei, mai ales în condițiile în care anumite regiuni se confruntă cu mutații demografice, o concurență sporită la nivel mondial pentru talente și imperativul de a face față transformărilor verde și digitală. Această abordare ar trebui să țină seama de disparitățile regionale, acordând atenție deosebită regiunilor expuse riscului de a rămâne în urmă;
2. reafirmă importanța coeziunii teritoriale în asigurarea unui acces echitabil la beneficiile dezvoltării competențelor în toate regiunile, prin intervenții specifice menite să depășească barierele structurale din zonele rurale, îndepărtate și mai puțin dezvoltate, inclusiv emigrarea tinerilor, oportunitățile limitate de angajare și lacunele în materie de infrastructură educativă;
3. recomandă adoptarea de strategii bazate pe realitatea zonei pentru a alinia inițiativele de dezvoltare a competențelor la condițiile economice regionale și contextele demografice specifice. Aceste strategii ar trebui să funcționeze activ pentru a revitaliza sectoarele economice tradiționale sustenabile, a inversa tendințele în materie de migrație a tinerilor și a promova accelerarea proceselor de integrare a migranților și a solicitanților de azil;
4. recunoscând rolul esențial jucat de autoritățile locale și regionale (ALR), Comitetul subliniază proximitatea lor față de cetățeni și capacitatea lor unică de a adapta inițiativele educative la contexte locale. Autoritățile locale și regionale ar trebui să integreze activ tehnologiile digitale avansate în infrastructura educativă locală, pentru a răspunde eficace realităților socioeconomice regionale;
5. consideră că este esențială abordarea disparităților teritoriale prin investiții țintite, specifice fiecărei regiuni, în special în zonele rurale, îndepărtate și depopulate și în zonele suburbane dezavantajate care suferă frecvent din cauza infrastructurii inadecvate, a accesului limitat la educație de calitate și a emigrației tinerilor. Atenția sporită acordată îmbunătățirii infrastructurii educative și a conectivității este esențială pentru a oferi oportunități echitabile pentru toți;
6. recomandă consolidarea competitivității regionale prin alinierea programelor de formare a forței de muncă locale la atuurile industriale regionale și la potențialul de inovare, garantând că forța de muncă dispune de competențe relevante și foarte solicitate;
7. subliniază că uniunea competențelor trebuie pusă în aplicare cu respectarea deplină a guvernanței pe mai multe niveluri și a principiului parteneriatului, garantând implicarea semnificativă a autorităților locale și regionale în elaborarea și punerea în aplicare a politicilor în materie de competențe;

Modernizarea sistemelor de educație și formare

8. reafirmă că este important să fie construite ecosisteme regionale de competențe prin parteneriate dinamice public-privat, pentru a încuraja colaborarea dintre autorități locale, instituții de învățământ, întreprinderi și centre de inovare. Aceste ecosisteme ar trebui să se coreleze cu profiluri economice regionale, facilitând dezvoltarea unor competențe relevante și foarte căutate;
9. în același timp, este esențial ca uniunea competențelor să fie favorabilă incluziunii. Trebuie să se asigure un acces echitabil la oportunități de perfecționare și recalificare pentru grupurile vulnerabile, inclusiv pentru femei, tineri, migranți, persoanele cu handicap și persoanele care locuiesc în regiuni rurale și periferice, astfel încât nimeni să nu rămână în urmă în dubla tranziție verde și digitală;
10. atrage atenția că sistemele de educație și formare din întreaga Europă trebuie să integreze inovarea digitală care respectă utilizarea responsabilă și sensibilizarea cu privire la securitatea cibernetică, să actualizeze programele de învățământ și să pună în aplicare metode pedagogice moderne. Aceste inițiative sunt esențiale pentru a-i înzestra pe cursanți cu competențe digitale solide și cu competențe STEM cuprinzătoare, esențiale pentru succesul viitor pe piața muncii;
11. recunoaște importanța strategică a universităților în pregătirea oamenilor pentru noile nevoi profesionale, mai ales în domeniile STEM strâns legate de economia verde și cea digitală. În cooperare cu sectorul privat, universitățile ar putea găsi util nu doar să elimine actualele lacune urgente în materie de competențe, ci și să inoveze în programele de învățământ și în metodele de formare, pentru a anticipa și a-i pregăti pe cursanți pentru rolurile viitoare, care ar putea să nu existe în prezent;
12. subliniază că, având în vedere nevoile actuale și viitoare pe piața forței de muncă, poate fi utilă implicarea strategică a universităților și întreprinderilor (mai ales a IMM-urilor) în eforturile de reformă a educației și de aliniere a competențelor, în special în disciplinele STEM;
13. subliniază importanța consolidării educației și formării profesionale (EFP) și recomandă abordarea constrângerilor sistemice în materie de resurse, promovarea atractivității EFP și echilibrarea aptitudinilor profesionale cu competențe mai ample. Astfel de reforme sunt necesare pentru a alinia mai bine EFP la nevoile în continuă evoluție ale pieței muncii;
14. atrage atenția asupra necesității de a moderniza sistemele de educație și formare, investind în inovarea digitală care respectă utilizarea responsabilă și în sensibilizarea pentru securitate cibernetică, actualizând programele de învățământ, consolidând implicarea întreprinderilor și a IMM-urilor și utilizând metode pedagogice contemporane;
15. subliniază necesitatea urgentă de a aborda deficitul de cadre didactice, în special în domeniile STEM, prin alocarea adecvată a materiilor către diversele cadre didactice, cărora le sunt atribuite în funcție de conținut și de gradul de specializare a programei de învățământ, prin îmbunătățirea formării și a condițiilor de muncă și prin sprijinirea specifică a cadrelor didactice, răspunzând direct lacunelor în materie de personal didactic;

Incluziune pe piața forței de muncă

16. subliniază importanța de a dezvolta strategii adaptate pentru a integra pe piața muncii grupurile vulnerabile, cum ar fi migranții, șomerii de lungă durată și lucrătorii în vârstă. Aceste strategii ar trebui să includă infrastructuri și sisteme de sprijin specializate la nivelul comunității, promovând piețe ale forței de muncă incluzive și reziliente;
17. subliniază necesitatea critică de a consolida competențele fundamentale, inclusiv alfabetizarea, competențele digitale, alfabetizarea digitală, cunoștințele științifice și implicarea civică. Astfel de competențe constituie coloana vertebrală a unei participări societale semnificative și a intrării pe piața muncii, mai ales în contexte tehnologice și sociale tot mai complexe;
18. subliniază importanța învățării la locul de muncă, a dobândirii de experiență practică și a investițiilor în învățământul dual, care combină ucenicia cu învățământul profesional, astfel încât mai ales tinerii și persoanele vulnerabile să aibă acces la piața muncii, iar întreprinderile să poată intra în contact cu angajați potențiali;
19. reiterează că sunt necesare măsuri urgente pentru a aborda deficitul de cadre didactice, în special în domeniile STEM. Îmbunătățirea calității formării cadrelor didactice și a condițiilor la locul de muncă și sprijinirea specifică a cadrelor didactice sunt pași esențiali pentru a asigura rezultate educative durabile;

20. pledează pentru integrarea pe piața muncii a grupurilor vulnerabile, inclusiv a migranților, a șomerilor de lungă durată și a lucrătorilor în vârstă, prin programe specifice de formare și infrastructuri specifice de sprijin la nivelul comunității;

Competitivitate și inovare la nivel regional

21. subliniază necesitatea de a simplifica și alinia mai bine instrumentele de finanțare ale UE pentru inițiative regionale în materie de competențe, însoțite de un sprijin tehnic eficace pentru ALR, care vor garanta că strategiile regionale în materie de competențe sunt implementate eficient și au un impact real;

22. subliniază că este important să se îmbunătățească portabilitatea și recunoașterea calificărilor în întreaga UE pentru a promova mobilitatea forței de muncă, a combate exodul creierelor și a valorifica pe deplin piața unică și talentele în cadrul economiilor regionale;

23. subliniază că este nevoie de instrumente de finanțare ale UE care să ofere subvenții întreprinderilor pentru a experimenta procese de lucru care răspund nevoilor diverselor grupuri (mai multă flexibilitate, munca cu normă redusă, organizarea propriei activități sau în consultare și dezvoltarea de programe pentru schimbări culturale), astfel încât mai mulți angajați să se simtă integrați;

24. subliniază că utilizarea unei abordări cuprinzătoare, bazate pe date, a informațiilor despre competențele regionale poate îmbunătăți semnificativ precizia intervențiilor politice, asigurând capacitatea de reacție la nevoile regionale de pe piața muncii în timp real;

25. încurajează cooperarea interregională și transfrontalieră între ALR, esențială pentru schimbul de bune practici, soluționarea colectivă a problemelor, mobilitatea studenților și a specialiștilor și construirea unor sisteme de competențe reziliente, care să abordeze provocările comune;

26. recomandă politici regionale specifice menite să atenueze exodul creierelor, cum ar fi sprijinirea inițiativelor private și promovarea parteneriatelor de tipul *helix multiplu* între instituțiile universitare, guverne și industrii, întrucât acestea pot consolida semnificativ inovarea regională și pot păstra un capital uman valoros;

27. solicită să se acorde explicit prioritate dezvoltării competențelor în cadrul planificării strategice a Europei pentru competitivitate, reziliență și coeziune socială, abordând provocările generate de concurența mondială a talentelor, de schimbările demografice și de tranzițiile verde și digitală;

28. solicită o abordare proactivă în înzestrarea mâinii de lucru din Europa pentru a răspunde cererilor viitoare de pe piața muncii, prin abordarea provocărilor critice identificate, cum ar fi disparitățile regionale, competențele fundamentale inadecvate în rândul tinerilor și adulților, investițiile insuficiente în EFP și barierele din calea integrării pe piața muncii a grupurilor vulnerabile;

29. pledează pentru învățarea pe tot parcursul vieții și politici educative incluzive ca instrumente fundamentale de consolidare a securității economice a Europei și de prevenire a excluderii oricărei regiuni sau oricărui grup social în timpul tranzițiilor economice transformatoare;

Capacitatea autorităților locale și regionale

30. pledează pentru o cooperare consolidată cu ALR prin dialoguri structurate, garantând că diversele perspective regionale și nevoi locale susțin în întregime procesul de elaborare a politicilor UE;

31. subliniază că politicile educative trebuie să fie flexibile și adaptabile, răspunzând rapid fluctuațiilor economice și schimbărilor de pe piața forței de muncă. Această flexibilitate este esențială pentru a susține dezvoltarea economică rezilientă și ocuparea forței de muncă;

32. pledează pentru sisteme de învățământ multilingve și duale care să consolideze competențele interculturale și capacitatea de inserție profesională, mai ales în regiunile transfrontaliere, pregătindu-i pe oameni pentru diverse piețe ale muncii din întreaga Europă și promovând integrarea educativă;

33. susține rolul central jucat de ALR în implementarea strategiei „Uniunea competențelor”, valorificând angajarea lor directă cu cetățenii și supravegherea infrastructurii locale de educație și formare;

34. solicită eforturi proactive pentru a facilita parteneriate regionale eficace în materie de competențe și a promova colaborarea dintre sectorul public și cel privat prin mecanisme clare și un sprijin financiar și administrativ adecvat, care să permită ALR să conducă și să implementeze eficient strategii regionale de dezvoltare a competențelor;

35. consideră că este important ca ALR să poată sprijini adaptarea locală la tranzițiile verde și digitală, prin stabilirea de parteneriate strategice între instituții de învățământ, întreprinderi private și clustere de inovare, consolidând capacitățile locale de a face față dimensiunii economice a acestor tranziții;

Învățare pe tot parcursul vieții și adaptare continuă

36. subliniază că este important să se acorde prioritate educației și îngrijirii copiilor preșcolari, în special în comunitățile defavorizate, pentru a îmbunătăți dezvoltarea competențelor fundamentale și rezultatele educative pe termen lung;

37. pledează pentru extinderea implementării conturilor personale de învățare pentru a consolida învățarea pe tot parcursul vieții și a facilita perfecționarea și recalificarea necesare pentru adaptarea carierei;

38. recomandă sporirea investițiilor în microcertificare și soluții flexibile de învățare care să ofere îmbunătățiri specifice ale competențelor relevante pentru nevoile imediate ale industriei;

39. solicită consolidarea inițiativelor privind egalitatea de gen în domeniile STEM, prin activități de informare specifice, metode de predare care iau în considerare dimensiunea de gen și sprijin în carieră pentru a crește semnificativ participarea și angajarea femeilor;

40. subliniază importanța promovării siguranței digitale, a educației în mass-media și în materie de securitate cibernetică la toate nivelurile de educație, pentru a-i pregăti pe oameni pentru participarea sigură la societatea digitală;

41. solicită abordarea lacunelor în materie de competențe financiare și antreprenoriale; subliniază necesitatea de a investi în inițiative menite să îmbunătățească alfabetizarea financiară mai ales în rândul tinerilor și rolul fundamental al educației antreprenoriale în instituțiile de învățământ în cultivarea spiritului antreprenorial și a competențelor necesare pentru inovare și crearea de întreprinderi;

42. pledează pentru un sprijin sporit pentru a învăța continuu și a-i integra pe lucrătorii în vârstă pe piețele muncii, valorificându-le experiența și facilitând transferul de cunoștințe între generații;

43. recomandă elaborarea unor strategii cuprinzătoare pentru o mai bună integrare a experiențelor de învățare non-formală și informală în cadrele formale de calificare, recunoscând diversele parcursuri de învățare;

44. atrage atenția asupra importanței consolidării capacităților de pregătire pentru riscuri și de răspuns în situații de criză ale sistemelor educative, pentru a asigura continuitatea și reziliența în furnizarea de servicii educative în situații de urgență, de exemplu prin integrarea educației formale și informale în domeniul climei;

45. pledează pentru dezvoltarea unor legături mai eficiente între lumea educației, instituțiile de cercetare și industrie, fără a compromite independența și integritatea intelectuală a instituțiilor de învățământ, atât în sectoarele tehnologice cu evoluție rapidă, cât și în domenii importante pentru coeziunea socială, pentru a îmbunătăți aplicarea competențelor practice și rezultatele inovării.

Bruxelles, 14 octombrie 2025.

Președinta
Comitetului European al Regiunilor
Kata TÜTTŐ